

Nové možnosti rozvoje vzdělávání na Technické univerzitě v Liberci

Specifický cíl A2: Rozvoj v oblasti distanční výuky, online výuky a blended learning

NPO_TUL_MSMT-16598/2022

Psychologie obecná a vývojová

Mgr. Oto Dymokurský

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Psychologie obecná a vývojová

Cíl: Předmět si klade za úkol přiblížit studentům nejnovější poznatky z oblasti obecné a vývojové psychologie s přihlédnutím k současnému stavu vědění a potřebám profesního zaměření absolventů.

Témata:

1. Psychologie a předmět jejího zkoumání. Psychologie jako věda zabývající se (a) projevy chování a jejich podmíněností, (b) myšlením a prožíváním. Hlavní psychologické směry a jejich náhled na člověka. Psychika a její determinace (biologická, environmentální, socio-kulturní) a dimenze (vnitřní, vnější). Psychické procesy a stavy.

HELUS, Z., 2018. *Úvod do psychologie. 2.*, přepr. a dopl. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4675-3. (s. 57-94)

2. Úloha rodiny ve vývoji dítěte – styly rodinné výchovy a jejich dopady na vývoj psychiky dítěte, vliv rodičů na rozvoj sebepojetí dítěte, psychická subdeprivace a deprivace dítěte, dopady rodičovského týraní, zneužívání a zanedbávání na vývoj dítěte, postup školy při zjištění podezření na týraní, zneužívání a zanedbávání dítěte ze strany osoby podílející se na výchově dítěte.

THOROVÁ, K., 2015. *Vývojová psychologie: proměny lidské psychiky od početí po smrt.* Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0714-6. (s. 186-196)

prezentace z výuky

3. Exekutivní funkce – pojetí a složky exekutivních funkcí, vztah exekutivních funkcí k chování dítěte, možnosti využití exekutivních funkcí učitelem v různých pojetích vyučování, role vůle a pozornosti v učení dítěte, vztah exekutivních funkcí a myšlení (Piagetova teorie kognitivního vývoje).

VÁGNEROVÁ, M., 2020. *Vývoj pozornosti a exekutivních funkcí.* Praha: Raabe. ISBN 978-80-7496-441-1. (s. 36-47, 66-68, 74-76, 94-98, 101-105, 139-142, 145-148, 157, 165-166, 175-179)

prezentace z výuky

4. Motivace – pojetí a složky motivace, vztah motivace (vnitřní a vnější motivy) k učení, možnosti využití motivace učitelem v různých pojetích vyučování, role potřeb (Maslowova pyramida), emocí a vývojových úkolů (Eriksonova teorie psychosociálního vývoje) v motivaci, souvislost motivace s aspiracemi a dítětem uvědomovanými perspektivami jeho budoucího vývoje.

HELUS, Z., 2018. *Úvod do psychologie. 2.*, přepr. a dopl. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4675-3. (s. 128-134)

prezentace z výuky

5. Kognitivní procesy – kognice a kognitivní procesy, vztah kognitivních procesů k učení, stádia kognitivního vývoje (Piagetova teorie kognitivního vývoje) a jejich význam pro plánování učebního procesu učitelem, role vnímání a paměti při učení, prostředky vedoucí k dlouhodobému zapamatování vědomostí v procesu učení.

HELUS, Z., 2018. *Úvod do psychologie. 2.*, přepr. a dopl. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4675-3. (s. 97-108, 135-141)

THOROVÁ, K., 2015. *Vývojová psychologie: proměny lidské psychiky od početí po smrt.* Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0714-6. (s. 254-263)

prezentace z výuky

6. Inteligence a myšlení – druhy inteligence a jejich vztah k rozvoji schopností a dovedností, role a vztah vnitřních faktorů (dědičnosti) a vnějších faktorů (socializace) ve vývoji inteligence a myšlení, vztah jazyka, řeči a myšlení, vztah inteligence a zvládnání školních nároků, možnosti rozvoje myšlení ve vyučování.

HELUS, Z., 2018. *Úvod do psychologie. 2.*, přepr. a dopl. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4675-3. (s. 109-119)

prezentace z výuky

7. Sebepojetí – role sebepojetí v rozvoji osobnosti, pozitivní a negativní vlivy sociálního prostředí na sebepojetí, vztah utváření vlastní identity dospívajícím (Eriksonova teorie psychosociálního vývoje) s projevy rizikového chování v dospívání, možnosti školy pozitivně rozvíjet sebepojetí dítěte.

HELUS, Z., 2018. *Úvod do psychologie. 2.*, přepr. a dopl. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4675-3. (s. 155-161)

THOROVÁ, K., 2015. *Vývojová psychologie: proměny lidské psychiky od početí po smrt.* Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0714-6. (s. 281-285)

prezentace z výuky

8. Mravní vývoj a postoje – vztah vývoje myšlení (Piagetova teorie kognitivního vývoje) a mravního vývoje (Piagetova teorie morálního vývoje), vztah psychosociálního vývoje (Eriksonova teorie psychosociálního vývoje) a mravního vývoje (Kohlbergova teorie morálního vývoje), důsledky dosažené úrovně mravního vývoje v chování žáka, názor a postoj, faktory utváření postojů.

THOROVÁ, K., 2015. *Vývojová psychologie: proměny lidské psychiky od početí po smrt.* Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0714-6. (s. 214-218, 222-224)

prezentace z výuky

9. Mladší školní věk – vývojová specifika, psychické a sociální změny v mladším školním věku, možnosti vhodného přístupu učitele k žákovi mladšího školního věku.

VÁGNEROVÁ, M., 2012. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání.* Vyd. 2., dopl. a přeprac. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2153-1. (s. 254-365)

10. Starší školní věk (dospívání) – vývojová specifika, psychické a sociální změny v starším školním věku, možnosti vhodného přístupu učitele k žákovi staršího školního věku.

VÁGNEROVÁ, M., 2012. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání.* Vyd. 2., dopl. a přeprac. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2153-1. (s. 367-482)

Doporučená (nepovinná) literatura:

ERIKSON, E. H., 2015. *Životní cyklus rozšířený a dokončený: devět věků člověka.* Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0786-3.

HEIDBRINK, H., 1997. *Psychologie morálního vývoje.* Praha: Portál. ISBN 80-7178-154-1.

KLEIN, G., OPPENHEIMER, D., 2018. *Psychologie: komiksový úvod*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1377-2. (s. 19-34, 53-84, 103-134)

PIAGET, J., 1999. *Psychologie inteligence*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-309-9.

PIAGET, J., INHELDER, B., 2014. *Psychologie dítěte*. Vyd. 6. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0691-0.

ROGGE, J.-U., 2018. *Puberta: opora, volnost, mantinely*. Brno: Edika. ISBN 978-80-266-1280-3. (s. 24-82)

THOROVÁ, K., 2015. *Vývojová psychologie: proměny lidské psychiky od početí po smrt*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0714-6. (s. 151-176, 402-433)

Zakončení: písemný test